

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs III. De Simonia, & ne aliquid pro Spiritualibus exigatur, vel
promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](#)

TITVLVS III.

DE SIMONIA, ET NE ALIQUID PRO
SPIRITALIBUS EXIGATUR, VEL PRO-
MITTATUR.

SECTIO I.

*De Simonia in genere,
ejusque divisione.*

S. I.

Quid sit Simonia?

Simonia communiter definitur, quod sit studiosa voluntas (actio scilicet de libertate voluntaria) emendi aut vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum, (contr. &tu scilicet onerolo) pro temporali aliquare; vel ut Suarez clarius fortasse definxit, est sacrilegium, quod committitur in emptione, & venditione, vel quovis alio simili contractu, quo res spirituales, ut talis est, (aut spirituali annexa) pro re temporali commutatur, aut comparatur; vniuersitatem autem in his definitionibus, sub nomine rei spirituales, res vel intrinsecè quoad substantiam sacre, & supernaturales, ut sunt gratia sanctificans, virtutes Theologicas & Morales divinitus infusa, dona Spiritus Sancti, gracie gratiis data, &c. vel causaliter spirituales, ordinatae scilicet ad causandam gratiam, aut alios a &tu supernaturales, ut sunt Sacramenta, officia Ecclesiastica quædam, &c. vel res, quae sunt effectus rerum super-

naturalium, ut sunt baptizare, ordinare, divina officia celebrare, praedicere, rite divinum, miracula facere, &c. Spirituali autem rei annexadicta, quæ quidem in se sacra non sunt, ab hominem non dependent, & quidem relatio tcedenter, quia tanquam opera, & presupposita ordinantur ad spiritualla, ut sunt sacra vasa, altaria, &c. (sacerdotium Missæ ordinatis) & secundum aliquos jus patronatus, electiones, collationes beneficiorum, &c. que se habent per modum causæ respectu beneficiorum, vel concomitantem, quæ sunt coquuntur cum spiritualibus functionibus, ut et labor corporis, qui in administratione talium functionum spiritualium immixtus, &c. vel denique consequenter, vel effectus suarum causarum, ut sunt beneficia, sive jus percipiendi etiam temporales propter officium spirituale, &c. Ex quibus omnibus colliguntur Simonie specificam malitiam propriè in hoc consistere, quod tanquam rem profanam, & vilem, cum te profana comprehendat, & compensandam, estimet rem pietatis, & supernaturalem, quæ unquam gravis deformitas est, ita utio can. ub. cap. 1. q. 7. dicatur: omnia criminis ad compariationem Simoniacæ heretis, quæ

pro nihilo reputari, & non detur in eo
peccato parvitas materiae.

§. II.

*Quotuplex sit Simonia, sive quo-
modo dividatur?*

Simonia alia est juris divini, & natu-
ralis, prohibita, quia mala est, &
utrique juri, tam divino, quam naturali
repugnat, uti est venditio v. g. rerum
propriè sacrarum, venditio hostiæ con-
secrata, venditio Sacramentorum, &c.
alia est juris positivi Ecclesiastici, mala,
quia prohibita est, qua secundum se,
nec divino, nec naturali juri repugnat,
prohibetur tamen ab Ecclesia, ob multas
inconvenientias, & incommoda, qualis
Simonia committitur, si beneficia cum
beneficiis illicite permutantur sine Super-
ioris auctoritate, &c. *Quæstion. 5. &c. c.*
Cum olim 7. de rerum permis. Si ven-
dantur res per se quidem temporales
juxta materiam suam, hinc & nunc tamen
spiritualizatae, uti est sacrum oleum,
Christina, &c. c. *Non satis 8. b.t.* Si ven-
dantur officia quædam, ad rerum spiri-
tualium (vel temporalium Ecclesie, ut
putant aliqui) administrationem ordi-
nata, officium v. g. Advocati, Syndici,
Oeconomi, Custodis, Sacrifice, &c. hanc
autem juris Ecclesiastici Simoniam non
esse propriè dictam Simoniam putant
aliqui, fatentur tamen hi ipsi speciem
quandam sacrilegij ex genere suo morta-
lis, propter Ecclesiastice legis prohibi-
tionem, ob reverentiam, his etiam rebus
spiritualibus, conservandam, hanc quasi
Simoniā esse.

Dividitur etiam Simonia in menta-
lem, conventionalem, & realem. Men-
talis Simonia hoc loco dicitur, non nu-
dum tantum internum propositum
committendi Simoniam, sed ea etiam,
qua opus externum adjunctum habet,
quod tamen nullo signo externo appetet
simoniacum, ut si quis rem spiritus lethi,
velut ex justitia debitam, alteri conferat,
ob obsequium aliquod temporale sibi
exhibitum, ita tamen, ut pravam hanc
intentionem, compensandi ex justitia
obsequium temporale per rem spiritua-
lem datum, exterius non manifestet,
nullo pacto, aut conventione exterius
interveniente. Conventionalis Simonia
est, qua verbis, vel signis exterius mani-
festatur, per mutuum scilicet pactum,
expressum, vel tacitum, ita tamen, ut
nec datum aliquid sit, nec acceptum, sed
sola facta promissio. Realis denique di-
citur illa, qua ex parte utraque est exe-
cutioni mandata, per univeralem tradic-
tionem rei sacræ, & acceptationem pro
ea temporalis pretij.

S E C T I O N . II.

*De materia Simonia, sive
rebus, in quibus committi potest
hoc crimen contra jus divi-
num, vel humanum Ec-
clesasticum.*

§. I.

*De Simonia, qua committitur circa
res mere, ac intrinsecè spirituales, &
imprimis circa gratiam, Sacra-
menta, & sacramentalia.*

EX dictis iam pater, quod Simoniam
juri divini committat ille, qui ven-
dit

Y y yy ; dit

dit, vel emit pro pretio temporali, gratias spirituales, ut gratiam sanctificantem, gratias gratis datas, donum scilicet Prophetae, donum linguorum, sanitatis, vel aliorum miraculorum (sive deinde in concreto haec talia emat, aut vendat; emendo v. g. cariore pretio rem aliquam temporalem, quae pretiosa tamen est ob taalem gratiam annexam; sive in abstracto talia vendat vel emat, emendo scilicet potestatem ministerialem talis conferendi, quod Simon Magus oblatum Apostolis pecuniam, obtinere voluit) qui emit vel vendit Sacra menta, Sacrificium Missæ &c., nisi extrema necessitas urgeat, contra eum, qui non vult gratis administrare haec talia, non tam, ut ematur Sacramentum, quam ut removeatur impedimentum pravae voluntatis, & avaritiae alterius. Et denique qui emit, aut vendit Sacramentalia, titus scilicet aut ceremonias pro administratione Sacramentorum institutas, confectiones, benedictiones, &c. temporale aliiquid, ut premium pro illis exigendo, aut dando, nisi praesertim in Sacramentibus permanentibus materia, cui consecratio supervenit, pretio estimabilis, ut talis vendatur.

§. II.

De Simonia, que committitur circa ordines, eorumque collationes & presentationes ad ordines.

ETiam haec emere, vel vendere esse juris divini Simoniam, ex dictis patet, cum sit actus quidem naturales, ex institutione tamen Christi ad ordinem & finem supernaturalem ordinati, &

principium insuper habent, ex quo procedunt, supernaturale, ita ut nec episcopi, pro ordinibus conferendis, ne eorum ministri (sicutem de jure Ecclesiastico) pro instrumentis, & literis deo per conficiendis, aut alij quicunque pro presentatione ad ordines, quidem ex pacto possint exigere, & iuxta Tridentinum pro his functionibus, ut & pro literis dimissorialibus concedenda, nihil gratis etiam oblatum, accipere, ad relendam scilicet omnem avaritiae habitationem ab ordine Ecclesiastico, ut alij tendent. *sess. 21. c. 1. de refor.* ubi unen etiam Notarij excipiuntur, quibus de causa pars unius aut ei pro singulis testamentis, aut dimissorialibus credendum conceditur, in illis tamen locis, ubi latitudinis consuetudo, ut sit Concl., non viger, nihil accipiendo, & ubi confirmatum salarium non habent pro officio exercendo.

§. III.

De Simonia, que committitur circa divina officia, ac officium predicationis, & am Ecclesiarum virtutis possit?

EMERUERE haec talia divina officia, si sunt etiam orationes publicæ, publicæ processiones, Litaneie publicæ, &c. officium predicationis, vel exhortationis spiritualis, temporale aliiquid pro his in premium, ex pacto dando, vel accipiendo, &c. Simonia juris divini est: sed et Ecclesia, aut iura illius emi dicto modo, aut redimi possent absque Simonia versio. *Querelam. 15. h. 6.*

§. IV.

De alijs varijs actibus, & rebus
Spiritualibus, vel Spiritualibus annexis
pro quibus temporale dare aliquid, aut
accipere, etiam specialiter prohibitum
est Jure Canonico?

EX. Non satis 8. h. t. habetur, quod
Ab illis, qui in religionem transire
volunt, nulla pecunia ex pacto exigenda
sit, pro admissione; nec Prioratus, aut
Capellaniæ Monachorum, vel Clerico-
rum, annua distractione vendi possint;
nec ab eo, cui regimen talium committit-
tur, pretium pro tali commissione exi-
gi, & pro sepultura, chrisimatis, aut
olei benedictione, nulla cujusquam pre-
tij exactio, attentari possit. Quæ ipsa
etiam sub Simonia peccato, uti ne quid-
quam pro immisione in possessionem
Ecclesiarum, ac beneficiorum, per modum
pretij, & ex pacto accipiatur, in
alijs varijs capitulis prohibetur. Videat-
ur c. Cum in ecclesia 9. c. Cum sit 10. c.
Ea, qua 16. c. in tantum 36. h. t.

§. V.

An exigere aliquid temporale
pro re Spirituali ratione consuetudinis ex-
cusari possit à virtute Simonia?

Quod nulla consuetudine excusari
possit, ut pro spirituali, tempore
aliquid, ex pacto, per modum preiexig-
atur, vel accipiatur, certum est, cum
hoc sit contra jus naturale, & divinum,
quod autem pia consuetudines obser-
vanda sunt, & per Episcopum compe-

sci debent illi, qui malitiosè nituntur
laudabilem consuetudinem mutare ex
c. Ad apostolicam. 42. h. t. habetur, &
consequenter, ubi pia fidelium consue-
tudo, erga sanctam Ecclesiam devota,
introduxit, ut illis qui divina admini-
strant, temporale aliquid, in subsidium
sepius sustentationis, liberè & sponte
offeratur, ac detur, observanda illa
est, & ab Episcopo etiam observatio
talis urgeri, vi juris ab Ecclesiæ acqui-
siti, ex assistentia SS. Canonum, ita ta-
men, ut non valeat consuetudo, per
quam tempore Collationis Sacram enti
v.g. vel alterius rei spiritualis ab initio de-
tetur aliquid, ne detur occasio negandi ta-
lia spiritualia, si talia temporalia non
dantur, quæ Simoniacæ esset avaritia;
& ne videatur à talibus exactiōibus introducta
fuisse talis consuetudo, quæ
& ipsa simoniacæ esset, cum initium
haberet Simoniacum; & ne videantur
temporalia talia pro spiritualium admi-
nistrazione ab invitis extorqueri, quod
iterum Simoniam sapit, de quibus con-
suetudinibus jura loquuntur, cum con-
suetudines prohibent, & reprobant, quib-
us pro spiritualibus, temporalia exiguuntur,
aut accipiuntur.

S E C T I O III.

De Simonia, que committi-
tur in actibus jurisdictionis Eccl-
esiastice, & in ingressuive admis-
sione ad religionem.

§. VI.

§. I.

*An actus pertinentes ad juris dicti-
onem spiritualem seu ecclesiasticam fori
interni, vel externi sunt materia
Simoniae.*

R. Affirmative, & primò quidem Simonia est juris divini & naturalis, dare vel accipere pretium, vel aliquid temporale, pro actu quolibet fori interni conscientia, seu pertinentis ad curam animarum, pro absolutione v. g. impertienda confessis, pro audiēdis confessionibus &c. prout lumen ex c. Nemo 14. §. Nec quemquam b. t. sive deinde ex delegata potestate talis tantum egredit, sive ex ordinaria, sive pro delegatione talis potestatis fuerit pretium, aut temporale quid exactum, sive pro ipsa absolutione, sive fuerit exactum tale quid pro absolutione à peccatis, sive pro absolutione à censuris, c. ad aures 24. b. t. sive pro concedendis indulgentijs, pro dispensationibus in praceptis ecclesie &c. exigatur aliquid temporale, ut pretium.

Secundò Simonia est juris divini & naturalis, jurisdictionem ecclesiasticam fori externi, sive delegata illa sit, sive ordinaria, pro pretio temporali emere, aut vendere, uti colligitur ex c. Consulere 38. h. t. & ratione probatur, quod iati calu spirituale aliquid, sive supernaturale ratione finis, ad quem ordinatur, videntur vel emantur! Imò Simonia est, pro quolibet actu jurisdictionis ecclesiastica voluntariae pretium accipere, pro dispensatione v. g. in voto, juramento, impedimento matrimonij &c. quia etiam hec potest dispensandi, spiritualis est; & hinc quod nonnunquam juxta stylum

Cutie Romana pro his dispensationibus, præterim circa impedimenta matrimonij, exiguntur, exiguntur nos in primum dispensationis, sed per modum mulctæ v. g. per quam compescuntur cessus à lege communi, ad prius stat applicandæ, aut in vim sufficiens, & onerum ferendorum &c.

Tertiò Simonia est, si pro actione jurisdictionis contentio ecclesiastica, pretium decur vel accipiat, qui præterea can. Vendentes 10. Cau. 1. q. 3. mulctacis decur tale aliquid ad redendum in justam vexam, cum in iati calu non tam detur, pro acto spirituali, quādam tollenda injusta vexatione,

Quartò denique Simonia est juris divini, exigere aliquid temporale pro actionibus jurisdictionis ecclesiastica, quād tollit, etiam si hiverentur circa manutinentem tempore, & politican, super illa v. g. inter Clericos mota, cum etiam de actus ab ecclesiastica, & spirituali potestate procedant,

§. II.

*An sit simonia, pretium vel aliud
quid temporale dare, vel acci-
pere in actu jurisdictionis ecclesiastica,
vel alterius actu spir-
itualem?*

Dare alicui tempore aliquid, ut abstineat ab actu spirituali, quād in justitia, sacrilegiū vel simoniae poterit, non est simonia, cum alio pretio non inducat alterum ad aliquod spirituale agendum, sed tantum ad aliquid in justitiam v. g. omittendum; & hinc non est simoniacum, dare ele-

De Simonia, & ne aliquid pro spirituali. exigatur, vel promitt. 737

Et hoc pecuniam, ne indignum Praelati elegant. Quodsi pretium temporale detur, propter omissionem spiritualis jurisdictionis huc & nunc necessariò ponenda, dependenter à potestate Ecclesiastica, ad omittendam v. g. absolutionem, post auditam alterius confessionem, simonia est, juxta est. c. Nemo 14 b. t. quia moraliter loquendo talis non tam omittit actum absolutionis, quām ligatum retinet, & reprobacum declarat, qui sunt actus jurisdictionis, juxta reg. Juris 121. in ff. ubi dicitur, quin non facit quod facere debet, videtur facere adversus ea, quia non facit &c. Si tamen pro omissione actus spiritualis, non tam jurisdictionis spiritualis detur, aut accipiat aliquid, quamvis ex officio ad illud faciendum teneretur aliquis, ita tamen, ut omissione talis nullum effectum spirituale moraliter post se relinquit, ut cum datur sacerdoti pecunia ad omitendas horas Canonicas, ad non audiendas confessiones &c. non est simonia, cum omissione talis non sit sacramentum aliquid, vel spirituale.

§. III.

Utrum dare vel accipere aliquid temporale pro ingressu, sive admissione in religionem sit simonia.

Dicitum jam supra juxta c. Non satis 8. b. t. simonia esse dare vel accipere aliquid, ut pretium, pro ingressu sive admissione ad religionem, interveniente pietate aliquo, cum ingressus hic, tam ratione principij admittentis ad religionem, quā in ratione finis, quia ordinatur ad salutem animæ, sic spiritualis, admittere tamen aliquid, vel etiam exigere

Compend. Pirking.

temporale aliquid à persona ingrediente, ratione sustentationis, nec illicitum, nec Simoniacum est, si monasterium v. g. in opere patiatur, & regula ordinis hoc non prohibeat; & quamvis putent aliqui, si monasterium v. g. dives sit, sine simonia (saltem juris Ecclesiastici) vitio nihil, etiam ratione sustentationis, peti posse c. Veniens 19. &c. Dilectus 30 b. t. putant tamen alii, consuetudinem contraria non reprobandam, ut simonia cam, cum sit conueniudo pia, & utilis ad plures in obsequio religionis alendos, prout etiam colligunt potest ex Extravag. Jane 1. b. t. inter communes, ubi tantum abusus aliqui, qui sapienter in admissione tali interveniunt, in prandijs, seu cœnis instruendis, pecunijs distribuendis &c. reprobantur.

§. IV.

De alijs modis, quibus committitur Simonia in ingressu religionis, ejusque panis.

Videantur de his c. Veniens 19. c. De Regularibus 25 c. Dilectus 30. c. Quoniam 40 b. t. & Extravag. Jane 1. eadem inter Communes, ubi plura de penitentiis taliter commissæ in admissione, & receptione ad religionem statuuntur, quorum usus quia ratus est, explicata hæc capitula videri possunt apud Auct. Methodo. hoc §.

SECTIO IV.

De simonia, qua committitur in beneficiis ecclesiasticis, & circa officia Ecclesie temporalia.

Zzz z

§. Utrum

§. I.

Ultrum simonia, que committitur in venditione beneficiorum Ecclesiasticorum sit contrajus divinum, an vero solum contrajus positivum seu Ecclesiasticum?

Duo in beneficijs distingui debent, jus exercendi spiritualia ministeria, quod propriè officium vocatur; & jus percipiendi fructus, seu emolumenta temporalia, quod communiter praebenda dicitur, ita ut beneficij nomine saepius utrumque hoc jus contineatur. **Jus exercendi** spiritualia ministeria emere vel vendere pro pretio temporali, juris divini simoniā esse, nemo dubitat; **jus tamen percipiendi** redditus, seu emolumenta temporalia beneficij, officio annexum, dicto modo emere aut vendere, putant aliqui, juris tantum Ecclesiastici positivi simoniā esse. Probabilius tamen videntur sentire cum S. Thoma communiter Theologi, emere vel vendere hoc jus etiam percipiendi temporales redditus beneficij, quatenus annexum est, juri spirituali, ministeria spiritualia exercendi, Simoniam juris divini esse, ita ut nec in tali emptione, aut venditione dispensare possit Summus Pontifex, nec ipse talem venditionem facere possit, prout non tantum plura SS. Canonicum jura probant, sed ratio etiam communiter recepta, quod jus seil, percipiendi taliter redditus, si quidem secundum se temporale quid & pretio estimabile, quia tamen fundatur in officio spirituali, & huic ita annexum est, ut nulli alij nisi Clerico ad spirituale ministerium destinato competere possit, tanquam debi-

tum sustentationis stipendium, con querter qui vendit illud jus tempore vendit etiam hoc jus spirituale, inquit alterum non obtinetur, & quod con querter priori annexum est, in ali casu illa Juris regula locum habet & Can. si quis 7. cas. 1. q. 3. deinde Quisquis horum alterum est, sine quo alterum non provis, utrum in venditione derelinquat. Quotamen ita intelligi debet, nisi prius horum per legitimam audience fuerit facta separatio; si enim sumer Pontifex, qui solus, tanquam superius beneficiorum Ecclesiasticorum administrator separare haec jura ab his redditus potest, redditus sive jus ad hos redditus, non iam ut fructus debitos pro suffertatione officijs Ecclesiastici occupari, sed propter aliam civilem & politici causam, alicui concedat, quod fieri potest absque simonia peticio, cetera jura haec separasse, & consequenter in tali casu, vel emi, ab eo, ut alium, quod spirituale est, vendi non censeatur.

§. II.

Quibus modis committitur simonia in collatione beneficiorum, sicut ad Praelaturem, & alia beneficia Ecclesiastica.

Primò certum est, quod committitur simonia, si pro beneficii ecclesiastici collatione, inductione, sive investiture in possessionem collati beneficii pro institutione in beneficio, exigit aut detur pecunia, vel aliud quid temporale, cum actus hi fiat actus ministerii spiritualis ecclesiastici, & dando pecu-

niam non redimatur vexa iuris spiritualis
jam quæsiti, sed querendi primum,
prout habetur etiam ex c. Audivimus

41. Ex c. Ne Dei 43. b. t.

Secundò pater ex c. Ex diligentii. 17.

b. t. homagium præstare pro beneficio
obtinendo, Simoniacum esse, cùm res
temporalis, obsequia scilicet, pro spiritu-
tuali detur. Neque huius obest, quod
omnes Clerici, quando recipiunt à Præ-
latis beneficia, fidelitatis juramentum
eis præstare debeant, quia per tale jura-
mentum non obligatur Clericus ad fer-
vitia temporalia præstanda Prælatis, si-
cui obligatur per homagium, quo fit
vasallus & subditus illius, cui homagium
præstat.

Tertiò committitur Simonia, si pro
temporali obsequio promittitur benefi-
cium Ecclesiasticum. c. Cùm effent. 12.
b. t. quamvis enim spe obtinendi ab ali-
quo beneficij, aut præsentationis servire
possit alicui aliquis, modò nulla pactio
interveniat, ob promissum tamen bene-
ficium obtinendum servire alicui, Simo-
niacum est, cùm sine pacto vendendi
taliter & emendi pro obsequio tempo-
rali beneficium spirituale, hoc non fiat.
Quartò committitur Simonia in electio-
nibus ad Prælaturas, non tantum, si pe-
cunia detur pro electione certæ ac sin-
gularis personæ, quamvis illa dignissima
esser, sed etiam, quando ex pacto dant
sibi invicem mutua suffragia, quando
pecunia alicui datur, ne consentiat in
electionem alicujus (non quidem, quan-
do præcisè datur, ne eligatur indignus,
quia ut sic nihil tempore datur pro spi-
rituali, sed procuratur tantum bonum

Ecclesiæ) quando pecunia datur pro ob-
tinenda confirmatione, præsentatio-
ne, &c.

§. III.

*Quomodo Simonia committitur in
receptione Canonicorum?*

Bona tua offerte Ecclesiæ, cum pacto,
ut recipiatur in Canonicum, & bo-
nis his, ut Canonicus frui possit, dum
vivit pro præbenda, Simoniacum est. e.
Tua nos. 34. b. t. Si verò purè, & sine
pacto, bona sua Ecclesiæ quis offerat, &
roget tantum humiliter, ut in Canoni-
cum se recipiant, & sibi hæc bona, dum
vivit, pro præbenda relinquant, receptio
talis in Canonicum Simoniaca non est,
(nisi intentio prava efferentis Simo-
niacum faciat) cùm in priore casu, ex pa-
cto in Canonicum talis, pro re temporali
oblata, recipiatur, non autem in poste-
riore casu: & quamvis de jure etiam
alia prohibeantur in admissione ad Ca-
nonicatus, ea tamen multum urgere,
est damnata receptam in Ecclesiis Ca-
thedralibus, & Collegiatis nostræ Ger-
maniae consuetudinem, quæ vigeat scien-
tibus & tacentibus Episcopis.

§. IV.

*An electio, præsentatio, confirma-
tio, collatio, vel quamvis alia provisio
beneficij Simoniaca, sit ipso
jure irrita?*

Electio, præsentatio, collatio, con-
firmatio, seu quamvis alia beneficij
provisio, per Simoniam facta, non qui-
Zz zz 2 dem

dem jure naturæ irrita est , sed jure Ecclesiastico , sive Simonia ab ipso electo , sive ab alio , electo tamen v. g. sciente , & non contradicente , facta sit , c. Matthæu 23. b. t. Imò ex c. Ex insinuatione 26. b. t. patet , irritam esse provisionem talam Simoniacam (de jure Ecclesiastico) signorante etiam electo facta sit , prout etiam probatur ex c. Nobis 27. b. t. & Extravag. cum detestabile 2. b. t. inter communes . cùm in tali casu puniatur non tam Simoniacè promotus , qui de Simoniaca hac sibi facta provisione tum nihil scivit , quām Simoniaca provisio.

§. V.

Quando electio , vel collatio beneficij Simoniacæ facta ignorantie electo , vel proviso , non est irrita ?

Duo communiter casus referuntur , in quibus electio v. g. simoniacæ facta , ignorantie tamen electo , non est ipso jure irrita. Primò scilicet , si ab alio , ignorantie electo , pecunia v. g. promissa , aut data est in fraudem eligendi , ut ne scilicet electio illius vim aliquam haberet , juxta cit. c. Nobis cùm in tali casu malitiis hominum indulgendum non sit , & nemo alterius odio prægravari debeat. Secundò , si electus v. g. contradicat promissioni , aut dationi Simoniacæ ab aliis , ignorantie tamen eo , factæ , c. Sicur 33. b. t. ne alterius factum , quod non scivit , & sufficienter contradicendo præcavere studuit , illi præjudicet.

An , & quatenus licitum fit ut vel accipere pecuniam ad redimendam vexationem in beneficio , vel non sit licitum ?

Tres communiter regule alios rem conductentes traduntur à DD. Prima est , quod post jus acquisitionis beneficio per legitimam electio con postulationem , confirmationem , substitutionem , vel collationem , non defensiona , pecuniâ , vel alia te preto atimibili redimere vexationem , que ad ius in beneficio tollendum injuncta inferunt , qui qui dat in tali casu pecuniam , non dat illam pro re spirituali obtempera , quem jam habet , sed pro tollenda injicta vexatione , uti colligitur ex c. Dilectu 21. b. t. Secunda regula est , quod pro pte nondum acquisitione in beneficio , sed pecunia acquirendo , non licet ab illo Simoni vitio , pecuniâ oblatâ , redimere vexationem , etiam injustam , ab eo qui tantum obesse , sed etiam prædicta protest , dando scilicet , juxta portulanum , quam habet , spirituale illud , quod tempore rendendum erat , quia talis intendit spirituale sibi acquirere per imperiale medium , & viam sibi per haec tempora aperire ad spirituale acquirendam , posse colligitur ex c. Matthæu 23. b. t. Quod si tamen , que tercia regula est , illi , si premium temporale ad vexationem justam impediendam datur , obesse quidem posset , nihil tamen ad spirituale regendum professe , seu conferre , posse esset Simoniacum , dare illi pecuniam v. g. ut nocere desinet , quia in talibus

mam tantum tuam v. g. conservare, &
injustas præcise machinationes contra te
impedire velle, censendus es.

§. VII.

*De Simonia confidentiali, sive quæ
committitur in resignationibus, & provi-
sionibus beneficiorum, sive & confi-
dentiâ factis.*

Simonia confidentialia est certa species
Simonie, ab alijs distingita, à spe & fi-
ducia, quæ ei subest, sic dicta, & jure hu-
mano positivo inducta, à Summis Pon-
tificibus Pio IV. & V. in materia bene-
ficiorum, quæ tum committitur, cùm
quis procurat alicui beneficium Eccle-
siasticum, cum certa confidentia, ex
pacto scilicet expresso, vel tacito, quod
postmodum hoc ipsum beneficium sit
ipso procuranti, vel alteri, cui voluerit
procurans, cessurus, aut pensionem alli-
quam, sive fructus ex eo prestiturus.

Potest autem talis in beneficijs Simonia
confidentialia triplici adhuc modo com-
mitti. Primò per accessionem, quando quis
beneficium resignat, aut procurat alteri,
ut obtineat illud, dum alter, cui benefi-
cium hoc collatum vellet, ob defectum
ætatis, aut alterius impedimenti Cano-
nicæ, cuius modò capax non est, ætatem
requisitam acquirat, aut impedimentum
amoveretur, ita ut hic inhabilis modò
postmodum jus habeat, propriâ au-
toritate beneficium illud accipendi. Se-
condò per regressum, quando quis be-
neficium, quod modò possidet, cedit
alteri, cùm tamen conditione, ut sibi re-
servatum velit jus ad illud redeundi, si
ille, cui cessio facta est, præmoriatur v. g.

Tertiò per ingressum, ut cùm quis bene-
ficium sibi collatum, nondum tamen
possessum, renuntiat alteri, cùm tamen
conditione, & pacto, ut jus habeat illius
beneficij possessionem ingrediendi, &
capiendi, si alter huic beneficio cedere
debeat. In quibus casibus, si quis jus ad
tale beneficium accedendi, regrediendi,
aut ingrediendi, sine expressa licentia
Papæ sibi reservat, Simoniam com-
mittit confidentialē, ita ut non tantum
invalida sit collatio, seu resignatio talis
beneficij, in quo commissa est talis Si-
monia, sed Simoniacus confidentialis
privetur (post sententiam Iudicis) om-
nibus beneficiis & pensionibus prius ob-
tentis, & ad quævis alia beneficia obti-
nenda inhabilis sit.

§. VIII.

*De Simonia, quæ committitur in
pensionibus solvendis ex bonis Eccle-
siasticis.*

Sunt aliquæ pensiones, quæ ex bonis
quidem Ecclesiasticis eximuntur, &
Laicis propter ministerium aliquod tem-
porale, vel propter aliam justam causam
conceduntur, has tamen, cùm spirituale
nihil contineant, emere vel vendere, nulla
Simonia est. Quæ vero Clericis non
nunquam solvuntur, ob spiritualia quæ
dam ministeria, ab his præstanta, Capel-
lanis v. g. aut choxi Vicariis, &c. sine Si-
monia pro pretio temporali vendi, aut
emi non possunt, cùm fundentur in spi-
rituali obligatione, non minùs, ac alia
beneficia. Illæ autem, quæ Clericis qui-
dem, quæ talibus, solvuntur, non tamen
ob spirituale ministerium, sed ob aliquam

Zz z ; causam

caufam, Parocho v. g. semi, ad sustentationis auxilium, titulo Eleemosynæ, &c. quavis de jure antiquo communi sine Simonie vito emi & vendi possent, spectando tamen stylum Curie Romane post Bullam Pij V. Simoniacum est, si emanunt aut vendantur illæ, cum ex decreto Pij V. obligationem recitandi officij B. Virginis annexam habeant.

§. IX.

De Simonia, quæ committitur circa officia Ecclesie temporalia.

Spectato jure naturali Simonia non est talia officia pro pretio temporali sibi comparare, cum nihil in se spirituale hæc officia habeant, nec ordinentur ad spirituales aëiores, de jure tamen Ecclesiastico Simonia est, hæc talia pro pretio temporali emere vel vendere, c. *Concelere 28. h. t.* Sunt enim conjuncta cum sacris, quæ curant, si tamen solis Clericis ea conferti soleant, & nisi per contrariam consuetudinem huic prohibitioni juris Canonici fuerit derogatum. Functiones tamen talium officiorum vendere aut emere, Simoniacum non est, cum nullum habeatur jus Ecclesiasticum, talium functionum emptionem vel venditionem prohibens.

SECTIO V.

De pretio Simoniaco, eiusque divisione.

§. I.

An pretium Simoniacum necessario debet esse tempore quid, non spirituale; Et quando tempore, quod datur rationem pretij, reflectio spiritualis, que vicissim datur;

Pretium Simonie specto jure naturali & divino, necessario debet esse quid temporale, nec sufficit spirituale, quia malitia Simonie in hac injuria ei temporalis cum spirituali compunctione & estimatione consistit; & hinc spirituale permuttere pro spirituali non est. Simonia juris divini, jure tamen Ecclesiastico prohibita est, sub Simonie peccato, permuttere inter le propria voluntate beneficia Ecclesiastica, sine Superioris auctoritate. Negre Simonia est juris divini, aut naturalis, si res pretio estimabilis gratis, & liberaliter donetur illi, aut detur, qui spirituale beneficium aut officium præstet, ut habetur in can. *Licet 4. can. 1. q. 2.* sive detur ale datum tempore post spirituale prestatum, sive detur ante illud, quia in talibus datur tempore, ut pretium ei punitum, & ex iniustitia debitum; sed ut datum liberale, & gratuitum, quavis in foro externo, quando præcedunt temporalia munera, plerunque prestatur Simonia (licitum tamen non est, sed Simoniacum, obligationea antidoralem gratitudinis in pactum deducere, specialiter promittendo implere illam) nulloc modo Simonia est pro spiritualibus ministerijs accipere, accidere aliquid tempore, pro sustentatione talis

talis personæ, quamvis ex pacto detur, quamvis ille, qui accipit, non indigeat hoc temporali tanquam sustentationis stipendio, cùm ex suis patrimonialibus sufficienter instructus sit. Neque simonia est dare aut promittere alicui temporale aliquid per modum retributio-
nis, seu compensationis, ut inducat alterum ad spirituale aliquid, ut si quis promittat infideli, se daturum tempora-
lita, si fidem veram suscipiat &c. ne-
que enim in tali casu primum est, quod intenditur, rei temporalis cum spirituali
comparatio, tanquam pretij convenien-
tis, sed est liberalis donatio sub certo
tamen modo, ad quem alter invitatur,
facta. Neque denique simonia propriè
loquendo est absque pacto espresso vel
tacito temporale pro spirituali dare vel
accipere, cùm possit in tali casu, tale
quid admitti, ut elemosyna &c.

§. II.

Quānam circumstantia confide-
randa sint, ut cognoscatur, an munus ali-
quod temporale habeat rationem simoniacè
dari pro respirationi, vel non
habeat?

EX c. Etsi questiones 18, b. t, habetur, quodd in foro externo ex circumstantijs dijudicandum sit, an temporale, quod datur, simoniacè detur, maximè, si pactum intercesserit, & nulla causa subfit, ex qua cohonestari possit talis datio. Et hinc dicit Pontifex in cit. c. tria potissimum attendenda esse, ad diagno-
scendum, utrum gratuitò, vel per modum pretij temporale datum sit. Pri-
mo qualitas personæ dantis & recipien-
tis, an sit dives, an pauper, nobilis an

ignobilis &c. (de illis enim gratuita do-
natio presumi potest) ad quam præ-
sumptionem multum etiam juvat vitæ
integritas, morum honestas, vinculum
amicitiae &c. Secundū putat Pontifex
considerandam circumstantiam quanti-
tatis, magnum scil. an parvum sit do-
num, respectu dantis & accipientis &c.
ita tamen, ut facilius excusat à simo-
niæ præsumptione, comestibilia, aut
potabilia, in modica quantitate data,
quam pecunia. Tertiū denique con-
siderandam putat Pontifex circumstan-
tiā temporis, sive occasionem datio-
nis, (si enim urgente necessitate tempo-
rale quid detur, ad subveniendum po-
tius necessitatē tale datum præsumitur,
quam ad emendam rem spiritualem)
utrum detur ante receptam rem spiri-
tualem, vel in ipsa receptione, vel
post illam receptam, ubi gratitudo lo-
cum habet. &c.

§. III.

Quotuplex sit pretium simonia-
cum?

TRIPLEX communiter in jure Simo-
niae pretium asseritur, munus à ma-
nu, munus ab obsequio, & munus à
lingua. Munus à manu censetur pro
spirituali dari, non tantum, quando ad
hoc obtainendum pecunia, aut alia res
materialis, sive mobilis illa sit, sive im-
mobilis, sive corporalis, sive incorpo-
ralis, ut sunt varia iura &c. datur, sed
etiam quando debitum remittitur, aut
solutio hujus differtur, quando mu-
tuum datum, quando promittitur debiti

biti remissio, aut solutionis dilatio &c.
Munus obsequio censetur pro spirituali
dati, quando servitia seu obsequia tem-
poralia pro spirituali obtinendo ex p̄cto
pr̄stantur. Neque tamen ad conciliandū
illius gratiam, qui potest dare beneficium
v. g. vel aliud spirituale, si quis gratis
ei inserviat, simoniam committit, etiam si
ille spirituale tale quid concessit ab obse-
quijs motus, modū nullum pactum
(saltē implicitum) intervenit. Per
munus denique à lingua intelliguntur,
laudes, commendationes, & preces v. g.
quaꝝ pro aliquo apud Principem v. g. in-
terponuntur, c̄m p̄cto, ut sibi pro ta-
libus lingue commendationibus v. g.
spirituale quid detur.

SECTIO VI.

De Judicio sive processu Ju-
diciario in crimen simoniae.

§. I.

*Quis sit Judex competens in crimen
simoniae, Et quis accusare possit de hoc cri-
mine, Et qui accusari; Item quomodo
crimen simoniae probetur?*

Judex competens hujus criminis judi-
candi est solus Judex Ecclesiasticus,
etiam si, qui crimen hoc commisit, sit
laicus, cum crimen hoc sit merē Eccle-
siasticum, circa objecta, & res spirituales
veritas, prout habetur etiam ex com-
munitate recepta *Glossa in c. Cum sit 8. de
oro competent. V. Malefactores.*

Potest autem quilibet Catholicus,
etiam servus, & criminosus de hoc cri-

mine simoniae, quemlibet simoniacam
tam dantem, quam accipientem, modū
non ignoraverit, aut invitus fuerit
Simoniam pro se facientem, acculare, non
quod ob criminis hujus evocatum,
quilibet ad accusandum mentis arbitri-
tatur, tum quod hoc ipsum juri-
cedant. c. si Dominus 3. b. t. incep-
tione accusatione Simoniae, accusa-
de ea, celebrare non posse, donec
ea constituerit, c. accusatum 4. b. t. §. i.
*Quoties 5. eodem. Probatur ante Si-
monia ijsdem modis, quibus in simo-
nia probati solent, per Simoniacal-
confessionem, per testē, & per alii-
menta authentica, ita tamen, ut in hoc
crimine sufficiant ad condemnandum
probationes, quaꝝ sunt per signa evi-
dentiā, & coꝝchias, prout habetur
in c. sicut. 6. b. t., statuente hoc Sommo
Pontifice ob atrocitatem, & gravitatem
hujus criminis.*

§. II.

*An & quando crimen admitti-
tur ad confessum jerudans
crimen simoniae?*

Quod contra simoniacos in iudicio
admittantur, modū non sint nimis
capitales inter testes tales, & enim sunt
quaꝝ de crimen simoniae, testimonian-
ter debent, neque conseruantur in
hunc, exc. sicut *Hilzi*, b. t. patet, in
in Simonianon alter, ac in batch pro-
cedatur, & in crimen talia nothig-
nata, quam testimandum interfe-
dantur. Causa adhuc habetur, quod
criminosi ad testificandum in enim-

Simoniae sint admittendi ex c. Per tuas.
32. b. t. Videatur falsor utriusque hujus
capituli explicatio apud Auct. Meth. b. t.

SECTIO VII.

De pœnis Simoniae, ac di- spensatione in illa.

§. I.

*An pœna jure decrete incurvantur
propter quamlibet Simoniam, & in
quacunque materia fiat?*

Primò certum est, nullam pœnam
incurri propter Simoniam merè
mentalem, si ea pure interna sit, aut
exterior non sit ex utraque parte comple-
ta, cum actus merè interni non cadant
sub jurisdictionem Ecclesie directe. Se-
cundò latè certum est, nullam etiam
iutis positivi pœnam ipso facto incurri,
propter Simoniam merè conventiona-
lem, quæ scilicet non est completa ex
utraque parte, excepta Simonia confi-
dentiali, sicut enim SS. Canones, dum
potius in Simoniacos statuunt, non lo-
quuntur, de conventionibus tantum,
sed de dantibus & accipientibus tempo-
rale pro spirituali, neque sunt ultra ver-
borum proprietatem in materia penal-
i extendendi, sic in Simonia confidentiali
etiam conventiones propriâ auctoritate
factas suis pœnis afficiunt Pontifices.
Nec propter Simoniam realem ex ultra-
que parte completam, incurvantur pœna
à jure statuta, ipso facto, preter illam,
qua committitur in ingressu religionis,
succeptione ordinum, aut admissione
beneficiorum; quamvis enim in jure mul-

ta pœna statuunt in Simoniacos non
tamen omnes in quolibet casu ipso facto
incurrunt, sed illi tantum juxta clara
verba juris, qui Simoniam committunt
in ingressu in religionem, succeptione
ordinum, vel beneficiorum. Compre-
henduntur tamen pœnis à jure statutis
etiam illi, qui occultam Simoniam com-
mittunt, juxta extravag. Detestabile 2.
b. t. inter communes, & qui juris Eccle-
siastici Simoniam tantum committunt,
qua sit in permutationibus beneficio-
rum sine Superioris auctoritate factis.
c. 5. & 7. de rerum permutat. & c. de hoc
11. b. t. & juxta cit. Extravag. eodem.

§. II.

*An & qualiter incurratur pœna
excommunicationis propter simoniam
commissam in ordine, vel
beneficio?*

Incurri ipso facto tam ab ordinante,
quam ab ordinato, pœnam excommu-
nicationis Pape reservatam, si ab his si-
monia realis & completa in ordine con-
ferendo committatur, ex cit. Extravag.
2. patet §. statuentes. ita ut nomine or-
dinum in hac materia veniant tam mi-
niores, quam facti ordines (cum iura
universitatis loquantur de Ordinibus)
etiam prima tonsura, & si que simonia
comittitur, in imperandis Dimissorijs,
qua sunt dispositiones ad ordines: qua-
lis excommunicationis Pape reservata etiam
incurritur, propter simoniam realem, &
utrinque completam, in beneficiis, ele-
ctionibus, presentationibus, collationi-
bus, confirmationibus &c. statim è bene-
ficia proprie dicta illa sint, & nō sint ran-

Aa aa s

153

tum pensiones, aut officia &c. & non
excuset ignorantia.

§. III.

An & qualis suspensio contrahatur per simoniam commissam in ordine, vel beneficio.

Ordines conferens per simoniam completam, spectato jure communione Decretalium, ipso jure est suspensus à collatione quorumcunque ordinum, saltem per triennium, ut patet ex c. Si quis 45. b. t. & qui simoniam commisit presentando ad ordines, ad certum tempus suspensus est ab executione ordinum; ordinatus vero per talam simoniam suspensus est ab ordine sic suscepto, donec à sede Apostolica cum illo fuerit dispersatum, nisi sine culpa ab ipso commissa, simonia intervenisset c. De simoniace 22. b. t. cùm nulla debeat imponi pena, ubi nulla culpa est. Severius adhuc simoniace ordinantes, & ordinatos punit Sixtus V. in suo motu proprio, & contra eos loquitur *Glossa his V. remanere.* hodierna tamen praxis non videtur rigores hos recipere.

Qui vero beneficium obtinet per simoniacum commissam & completam, nullam quidem suspensionem propriè dicitam incurrit, nec conferens illud, nec accipiens, cùm in jure nulla expressa sit, quia tamen excommunicatus est, consequenter ab omni etiam officio, ordine, & beneficio suspensus est, donec ab excommunicatione absolvatur.

§. IV.

An preter predictas censuras in alia pœna Canonico jure decreta sunt Simoniacos?

Sunt & alia pœna, & quidem plures quia tamen penatum talum non praxis est, ed quod Simonia via habeat locum pluribus videatur habere, hoc si Auct. Method. eum remitto, quod penarum harum cupit habere notitiam. Vi etiam § 5. videtur est, quis in his penitentiis spenbare possit.

SECTIO VIII.

De obligatione restituendi ea, quæ per simoniacum sunt accepta.

§. I.

An, & cui pretium simoniacumcepit, si restituendum?

Qui accipit pretium temporale spirituali, pro facio v.g. calice, reliquijs auro & argento ornatis, simoniacum quidem, non tamen injuncte, sed quod ius temporale annexum, v.g. ponticale, suam estimabilem pro pretio commodatatem habeat, non teneret de jure naturali, aut divino, ad ullam restituendam faciendam, modò quod simoniacacepit, rei temporalis spirituali annuit estimabilitatem non excedat, cum in aliquo casu graviter quidem contra religionem peccetur, non tamen contra iustitiam, obligatio autem restituendi oritur passim ex iusta iustitia. Si tamen non rite

De Simonia, & ne aliquid pro spirituali. exigatur vel promitt. 747

tum Simoniacè, sed etiam iustè (in casu scilicet, in quo res spiritualis nullam commoditatem temporalem afferit) pro temporali rem spiritualem vendidit, ille jure divino & naturali ad pretium, quod accepit, restituendum, obligatur, non quidem præcisè, quod Simoniam commiserit, sed quod læserit justitiam commutativam (pretium accipiens pro re, cuius nulla temporalis commoditas est) ex qua oritur restituendi obligatio; & quidem in hoc casu Simoniæ restitutio pretij iustè accepti fieri debet, ante sententiam Iudicis, illi, qui dedit hoc pretium, cum ut sic injuria alteri facta reparetur, ad cuius reparationem justitia obligat, in priore verò casu Simoniæ admisso, potest Simoniacus per judicem Ecclesiasticum condemnari ad restituendum pretium Simoniacè acceptam Ecclesiæ, vel alijs pīj causis, prout etiam emptor rei spiritualis, qui pretium temporale pro re spirituali dedit, in peccatum delicti, sive Simoniæ admisso, privati potest pretio solvendo, per sententiam Iudicis, & hoc Ecclesiæ, vel alijs pīj cause applicari.

S. II.

An pretium Simoniacè acquisitum contra prohibitionem juris Ecclesiastici restituui debet in foro conscientia, etiam ante sententiam, & condemnationem Iudicis & cui?

Si quis pretium temporale accepit pro collatione, electione, confirmatione, vel renuntiatione, etiam ex vi juris Ecclesiastici ante omnem sententiam Iudicis restituere acceptum pretium debet, &c. De hoc. II. b. t. (Jure scilicet impe-

diente, quod minus pretij sic accepti dominum aequitatem possit) & quidem juxta probabilem sententiam illi Ecclesiæ restitutio facienda est, in qua est beneficium Simoniacè collatum, cui per talen collationem v. g. injuria facta fuit.

Si tamen Simonia commissa sit in admissione ad religionem, pretium datum, de jure positivo, ante sententiam Iudicis, restituendum non est, si admissus in monasterio maneat, cum in tali casu retineri pretium datum à monasterio possit ratione alimentorum. In alijs vero casibus, in quibus etiam Simonia committitur, sape de jure natura debet fieri restitutio; cui autem hæc facienda sit, Iudicis arbitrio ordinariæ relinquitur.

S. III.

An vicissim res spiritualis, quæ pro prelio Simoniacè data fuit, etiam debet restituiri danti?

AD hanc questionem, ut respondeatur, observariterum debet, an Simoniacè & iustè res spiritualis acquisita sit, vel an acquisita sit Simoniacè quidem, non autem iustè. In priore casu, si res iustè & Simoniacè accepta, sit permanens, non quidem res accepta, sed pretium accedens, quod pro spiritualitate v. g. quālibet datum est, restitutio debet, ei, qui ratione spiritualitatis hoc pretium dedi: (Quamvis in peccatum delicti per sententiam Iudicis hoc privati possit) si vero res spiritualis Simoniacè quidem, non tamen iustè acquisita sit, nulla rei talis restitutio fieri debet, cum nulla sit lela justitia, quamvis etiam

Aaa aa 2

hic

hic in peccatum admisso Simonie re spirituali taliter sibi comparata, privari possit. &c.

§. IV.

An Simonia mentalis obliget ad restitutionem?

Tres sunt hac in re sententiae. Prima absolute negat obligationem restitutionis, si mentalis tantum Simonia commissa sit, dato quidem temporali, & accepto spirituali, sine pacto tamen, aut signo exterius Simoniā manifestante, cuius sententia fundamentum videtur c. Mandato 46. b. t. ubi dicitur sufficere in tali casu, si delinquentes per suam pœnitentiam suo Creatori satisfaciant. Secunda distinguit, & concedit restitu-

TITVLVS IV.

NE PRÆLATI VICES SUAS, VEL ECCLSIAS SUB ANNUO CENSU CONCEDANT.

§. Unicus.

An, & sub qua pena prohibitum sit Prelatis Ecclesiasticis, vices suas, id est, iurisdictionem suam, sub anno censu, sive pretio concedere? An etiam prventus Ecclesiasticorum sub anno censu locari possint?

DE priore questione agitur in c. Præterea 1. b. t. ubi prohibetur Episcopis sub pena privationis vendere pro certa pecunia quantitate suam iurisdictionem Episcopalem, cum hæc iurisdi-

cio sit spirituale quid, & coniungatur sine Simonia pro precio temporis vendi non possit; que tamen Simio non committitur ab Episcopi Vicario v. g. constituto, ut vice Episcopi iurisdictionem exerceat, si ab Episcopo ultimum accipiat, cum hic pro eo, quod beatissimas operas Episcopo, iurarium sursumpendit pro his accipere possit. Videatur etiam c. Quoniam 2. §. b. t.

De posteriori questione agitur in c. Querelam 4. b. t. ubi concedi videtur, antiquum Decretalium jus attendendo ad